

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارژمان محیط زیست علمت

بررسی جایگاه گردشگری نجومی در بخش سه قلعه

عبدالرضا فرجی راد^۱ پریسا بیکی^۲

^۱استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران a.farajirad@yahoo.com

^۲کارشناس ارشد جغرافیا برنامه ریزی توریسم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

pbeiki@yahoo.com

چکیده:

بررسی مقاصد گردشگری نجومی^۱، مفهومی تازه شکل گرفته به دنبال لزوم خلاقیت و توجه به تقاضای جدید، نشان می دهد، این کشورها اقدامات موثری، جهت جذب گردشگران در پیش گرفته اند و علت این امر را می توان در رشد بازار گردشگری نجومی و ماهیت آن (توجه به توسعه پایدار) دانست.

یکی از مقاصد فعال گردشگری نجومی ایران، شهر سه قلعه در استان خراسان جنوبی است. این مقصد از اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۸ با افتتاح رصدگاه و فراهم سازی امکانات مورد نیاز و برگزاری مسابقات نجومی، معرفی شده و هم اکنون پذیرای علاقه مندان می باشد.

این مقاله به دنبال آن است، جایگاه گردشگری نجومی را در منطقه سه قلعه با استفاده از مدل تحلیل کیفی^۲ SWOT ترسیم نماید. بدین منظور ابتدا به معرفی گردشگری نجومی و بیان عوامل رانشی و کششی این نوع از گردشگری پرداخته می شود، در ادامه دو نمونه از مقاصد رقیب و اقدامات آنان مورد بررسی قرار خواهد گرفت و در نهایت توانمندی ها و اقدامات منطقه مورد نظر سنجیده می شود.

در نهایت، این نتیجه کسب شده است، که در مجموع پتانسیل های منطقه در رابطه با گردشگری نجومی نسبت به تنگناهای پیش رو، قوی تر می باشد. با این حال برای تبدیل شدن منطقه مورد نظر به عنوان یکی از مقاصد فعال گردشگری نجومی در سطح داخلی و خارجی، کاهش ضعف های درونی و تهدیدهای بیرونی، ضروری می باشد.

واژگان کلیدی: رصدگاه^۳، سه قلعه، گردشگری نجومی، مدل SWOT

^۱ مفهومی تازه شکل گرفته در گردشگری به دنبال لزوم خلاقیت و پاسخگویی به تقاضای جدید است Astro - tourism

^۲ Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

^۳ Observatory رصدگاه مکانی است با کاربری نجومی - گردشگری که قابلیت استفاده عموم مردم در طول سال از آن فراهم است و امکانات اولیه اقامت را دارد. (میر جلیلی، ۱۳۸۹) (این کلمه به معنی رصدخانه نیز هست).